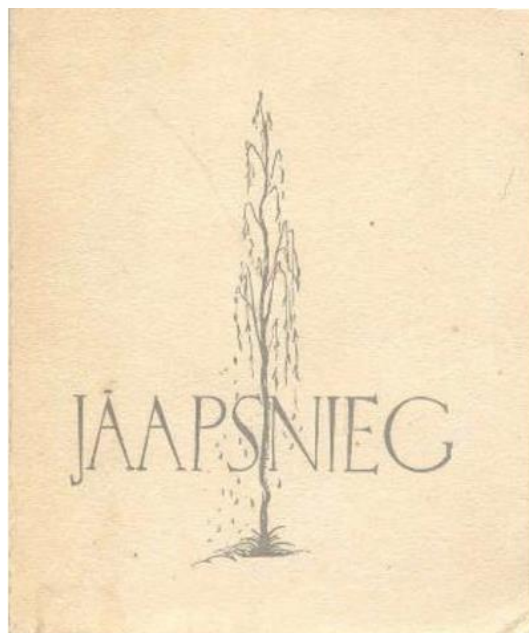

Dagmāra Vallena MAZĀ DĀMA ELZA KEZBERE

Ierasto dzīves plūdumu neatgriezeniski pār- šķēļ 1940./1941. gads, kad vīru aizved, viņa pati nonāk cietumā un reizi pat tiek vesta uz nošaušanu. Dzīvoklis izlaupīts, tēva mājas izpostītas, pats tēvs slims un nevarīgs. Sīci- ņā un smagiem darbiem neradinātā Elza nu atceras Priekuļu lauksaimniecības skolā mā- cīto un iesēj rudzus, nopļauj āboliņa lauku un novāc kartupeļus, lai ģimenei būtu ko ēst. Bet līdz ar to viņa it kā salūzt, un kopš tā laika dzīvo kā nāvei parādā. Top viņas – šoreiz neizturami grūtās ī s t ā s dzīves – rosinātais krājums Jāapsnieg (1943) un Dziesma par dzērvī (1944). Klāt arī laiks doties bēgļu gaitās, kas aizved viņu ar abām meitiņām uz Vāciju. Pēckara posmā dažus gadus viņa dzī- vo bēgļu nometnē Blombergā, kur pulcēju- šies daudz latviešu rakstnieku un mākslinieku, zeļ kultūras dzīve, un arī Elzai Kezberēi iznāk krājumi Krēslainie spoguļi (1949) un Illūzijas (1950). Tur, „atspīd” daži jauni un arī vecāki dzejoļi.

<http://jaunagaita.net/jg267/JG267.pdf>

Mēs aizvakar bijām uz dažām stundām Augustdorfā atvadīties no Ņezberes. Vakarrīt viņas visas trīs aizbrauca. Bezgala smagām sirdīm. Arī bērni negribēja braukt projām. Bij ļoti grūti šķirties. Ir tik smagi redzēt, ka cilvēkam grūti, un nevarēt palīdzēt. Un Ņezberītei bija grūti, ļoti grūti. Aigars dzīvo pa Dienvidvāciju, gan tikai dažas dienas. Sira pacienāja mūs ar kafiju. No viņas iegājām pie Brastiņiem turpat nākamajās durvīs. Kundze viena pati bija mājās. Liek Jūs sveicināt. Aigara kundze un Ņezberīte, protams, arī. Tad viss bars devāmies pie Dr. Karpa. Tas un Adele Pulciņa arī sūta Jums labas dienas. No Karpiem tad mēs iesēdinājām Ņezberīti mūsu auto un aizvedām vienu līkumu pa mežu un ziedošiem dārzjiem pēdējo vakaru Vācijā pavizināties — aplūkot vēl kalnus un — galvenais — paēst vakariņas. Viņa nebija kopš dienām ne gulējusi, ne ēdusi. Pavisam pazudis cilvēciņš, drebošām rokām un lūpām. Pabarojām, mierinājām, cik varēdami. Aizvedām atpakaļ barakā, bij jāieiet vēl brīdi iekšā. Kastes! Viss izpostīts! Daudz kas vēl nebija sapakots. Viņai par prieku paņēmām mazu galdiņu un krēsliņu un kafijas dzirnaviņas un māla bļodiņu. Turēsim godā!

Šodien saņēmām no Stukuļu Ilgiņas vēstuli — pirmo labu un kaut cik priecīgāku vēstuli. Kad būsim pie Jums, vēl nevar noteikt, bet katrā ziņā tas laiks vairs nav aiz deviņiem kalniem. Nu mēs iesim uz mājām. Man liekas arī, ka viss ir izstāstīts. Mīļu buču no mums abiem.

Jūsu *Lilija*.